

Pro

Chapter 23

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

אֲשֶׁר אֶת־ תָּבִין בֵּין מוֹשֵׁל אֶת־ לְלֶחֶם תֵּשֵׁב כִּי־ 1
kilichoko kile chunguza-vizuri chunguza mtawala na kula unaketi wakati
[H0853](#) [H0995](#) [H0995](#) [H4910](#) [H0854](#) [H3427](#)
לְפָנָיִךְ :
mbele-yako
[H6440](#)

Uketipo kula chakula na mtawala, angalia vyema kile kilicho mbele yako,

וְשָׁמַתְּ שָׁכִין בְּלִעְגָּךְ אִם־ בְּעַל נֶפֶשׁ אֶתְּהָ : 2
na-uweke kisu kooni-mwako kama mwenye hamu-kubwa wewe
[H7915](#) [H3930](#) [H1167](#) [H5315](#)

na utie kisu kooni mwako kama ukiwa mlafi.

אֶל־ תֵּתְּנָם לְמִטְעַמֹּתַי וְהָוָא לֶחֶם כְּזָבִים : 3
usitamani usitamani usitamani vyakula-vyake-vitamu kwa-
sababu-ni chakula cha-udanganyifu
[H0183](#) [H0408](#) [H4303](#) [H1931](#) [H3899](#) [H3577](#)

Usitamani vyakula vyake vitamu kwa kuwa chakula hicho ni cha hila.

אֶל־ תִּיגַע לְהַעֲשִׂיר מִבִּינְתֶךָ חֲדָל : 4
usijichooshe usijichooshe kupata-mali kutoka-kwa-ufahamu-wako
jjepushe
[H0408](#) [H3021](#) [H6238](#) [H0998](#) [H2308](#)

Usijitaabishe ili kuupata utajiri, uwe na hekima kuonyesha kujizuia.

יַעֲשֶׂה יַעֲשֶׂה כִּי וְאֵינְנוּ בּוֹ עֵינֶיךָ (תִּתְּעִיר) [הַתְּעוֹרָר] 5
itajitengenezea hakika kwa-sababu na-haipo kwake macho-yako (ukiitazama) [ukiitazama]
[H0369](#)

לְוֹ כְּנָפִים כְּנֹשֶׁר [וְעִירָ] (יְעוֹרָ) הַשְּׂמִים : פּ 6
yenyewe mabawa kama-tai [na-kuruka] (huruka) mbinguni
[H3671](#) [H5404](#) [H8064](#)

Kufumba na kufumbua utajiri hutoweka, huwa kama umepata mabawa ghafula, ukaruka na kutoweka angani kama tai.

אֶל־ תִּלְחֶם אֶת־ לֶחֶם עֵין וְאֶל־ [תִּתְּאוּ] (תִּתְּאוּ) 6
usile usile na chakula-cha mwenye jicho-baya na-usitamani [usitamani] (usitamani)
[H0408](#) [H0853](#) [H3899](#) [H0408](#) [H0183](#) [H0183](#)

לְמִטְעַמֹּתַי :
vyakula-vyake-vitamu
[H4303](#)

Usile chakula cha mtu mchoyo, usitamani vyakula vyake vitamu,

וְשֵׁתָּהּ	אָכַל	הוּא	כִּן־	בְּנַפְשׁוֹ	שָׁעַר	כְּמוֹ-	וְכִי	7
na-kunywa	kula	yeye	hivyo	ndani-ya-nafsi-yake	anavyohesabu	kama	kwa-sababu	
H8354	H0398	H1931		H5315	H8176	H3644		

עִמָּוָה:	כֹּל-	וְלִבּוֹ	לְךָ	וְאָמַר
pamoja-nawe	si	lakini-moyo-wake	kwako	husema
	H1077			H0559

kwa maana yeye ni aina ya mtu ambaye kila mara anafikiri juu ya gharama. Anakuambia, "Kula na kunywa," lakini moyo wake hauko pamoja nawe.

הַנְּעִימִים:	דְּבָרֶיךָ	וְשִׁחַתְּ	תְּקִיאָנָהּ	אֲכַלְתָּ	פָּתַדְךָ	8
mazuri	maneno-yako	na-utaharibu	utatapika	ulichokula	kipande-ulichokula	
	H1697	H7843	H6958	H0398		

Utatapika kile kidogo ulichokula, nawe utakuwa umepoteza bure maneno yako ya kumsifu.

לְשִׁבְלָהּ	אֲדָרָה	כִּי-	תִּדְבֹר	אֶל-	כְּסִיל	בְּאֲזִנִּי	9
kwa-busara-ya	atadharau	kwa-sababu	usiseme	usiseme	mpumbavu	masikioni-mwa	
H7922	H0936		H1696	H0408	H3684	H0241	
						מְלִידָה:	
						maneno-yako	
						H4405	

Usizungumze na mpumbavu, kwa maana atadhihaki hekima ya maneno yako.

תְּבִיאֵה:	אֶל-	יְתוּמִים	וּבְשָׂרֶיךָ	עוֹלָם	נָבֹל	תִּסַּג	אֶל-	10
usiingie	usiingie	yatima	na-katika-mashamba-ya	wa-kale	mpaka	usisogeze	usisogeze	
H0935	H0408	H3490		H5769	H1366	H5253	H0408	

Usisogeze jive la mpaka wa zamani wala kunyemelea kwenye mashamba ya yatima,

רִיבָם	אֶת-	יָרִיב	הוּא-	חֶזֶק	גֹּאֲלָם	כִּי-	11
shauri-lao	shauri-lao	atatetea	yeye	mwenye-nguvu	mkombozi-wao	kwa-sababu	
H7379	H0853	H7378	H1931	H2389			
						אֲתָדֶךָ:	
						dhidi-yako	
						H0854	

kwa kuwa Mtetezi wao ni mwenye nguvu, atalichukua shauri lao dhidi yako.

דַּעַת:	לְאִמְרֵי-	אֲזִנֶּךָ	לְבָבְךָ	לְמוֹסָר	הַבִּיאָה	12
maarifa	kwa-maneno-ya	na-masikio-yako	moyo-wako	kwa-adabu	lete	
H1847	H0561	H0241		H4148	H0935	

Elekeza moyo wako kwenye mafundisho na masikio yako kwenye maneno ya maarifa.

לֹא	בְּשִׁבְטִי	תִּכְנֹנִי	כִּי-	מוֹסָר	מִנְעָר	תִּמְנַעַע	אֶל-	13
hatakufa	kwa-fimbo	ukimpiga	kwa-sababu	adabu	kutoka-kwa-mtoto	usizuie	usizuie	
H3808	H7626	H5221		H4148	H5288	H4513	H0408	
							יְקוּמוּ:	
							hatakufa	
							H4191	

Usimnyime mtoto adhabu, ukimwadhibu kwa fimbo, hatakufa.

תְּצִיל:	מִשְׁאֹל	וְנַפְשׁוֹ	תִּכְנֹנִי	בְּשִׁבְטִי	אֶתָּה	14
utaiokoa	kutoka-kuzimu	na-nafsi-yake	utampiga	kwa-fimbo	wewe	
H5337	H7585	H5315	H5221	H7626		

Mwadhibu kwa fimbo na kuiokoa nafsi yake kutoka mautini.

בְּנֵי אִם־ חֵכֶם לִבִּי לְשֹׁמֵחַ לְבָבִי אֲנִי: 15
mimi pia moyo-wangu utafurahi moyo-wako una-hekima kama mwanangu
[H0589](#) [H1571](#) [H8055](#) [H2449](#)

Mwanangu, kama moyo wako una hekima, basi moyo wangu utafurahi,

וְתַעֲלֶזְנָה כְּלִיֹּתִי בְּדַבָּר שְׂפֹתַי מִיִּשְׂרָיִם: 16
unyofu midomo-yako wakati-wa-kusema figo-zangu na-zitafurahi
[H4339](#) [H8193](#) [H1696](#) [H3629](#) [H5937](#)

utu wangu wa ndani utafurahi, wakati midomo yako itakapozungumza lililo sawa.

אֶל־ יִקְנֵא לִבִּי בְּחֻטָּאִים כִּי אִם־ בְּיָרְאֵת־ יְהוָה 17
BWANA katika-hofu-ya kuwa bali wenye-dhambi moyo-wako kuwaonea-wivu usiruhusu
[H3068](#) [H3374](#) [H2400](#) [H7065](#) [H0408](#)

כָּל־ הַיּוֹם: siku siku-yote
[H3117](#) [H3605](#)

Usiruhusu moyo wako kuwaonea wivu wenye dhambi, bali kila mara uwe na bidii katika kumcha Bwana.

כִּי אִם־ יֵשׁ אַחֲרֵית לִבִּי בְּחֻטָּאִים כִּי אִם־ תִּכְרַת: 18
halitakatwa halitakatwa na-tumaini-lako baadaye ipo hakika kwa-sababu
[H3772](#) [H3808](#) [H0319](#) [H3426](#)

Hakika kuna tumaini la baadaye kwa ajili yako, nalo tarajio lako halitakatiliwa mbali.

שָׁמַע־ אַתָּה בְּנֵי וְחֵכֶם וְאֲשֶׁר בְּדַרְבָּי לִבִּי: 19
moyo-wako katika-njia na-uongoze na-uwe-na-hekima mwanangu wewe sikiliza
[H1870](#) [H0833](#) [H2449](#) [H8085](#)

Sikiliza, mwanangu na uwe na hekima, weka moyo wako kwenye njia iliyo sawa.

אֶל־ תִּהְיֶי וְאֶל־ בְּסֻבְּאֵי־ דִּיבַי בְּשָׂר׃ 20
usiwe usiwe miongoni-mwa-walevi-wa divai miongoni-mwa-walevi-wa
[H1320](#) [H3196](#) [H1961](#) [H0408](#)

לְמוֹ: kwao-wenyewe

Usiwe miongoni mwa wanywao mvinyo, au wale walao nyama kwa pupa,

כִּי־ סָבָא וְזוּלָל יוֹרֵשׁ וְקָרְעִים תִּלְבִּישׁ נֹמְדָה: 21
usingizi yatavisha na-matambara atakuwa-maskini na-mlafi mlevi kwa-sababu
[H5124](#) [H3847](#) [H7168](#) [H3423](#)

kwa maana walevi na walafi huwa maskini, nako kusinzia huwavika matambara.

שָׁמַע לְאָבִיךָ זֶה יִלְחָד וְאֶל־ תְּבוּז כִּי־ זָקְנָה 22
msikilize baba-yako aliyekuzaa huyu baba-yako msikilize
[H2204](#) [H0936](#) [H0408](#) [H3205](#) [H2088](#) [H0001](#) [H8085](#)

אִמְךָ: mama-yako
[H0517](#)

Msikilize baba yako, aliyekuzaa, wala usimdharau mama yako atakapokuwa mzee.

23 אַמַת קָנָה וְאַל- תִּמְכֶר חֵכְמָה וּמוֹסָר וּבִינָה:
 na-ufahamu na-adabu hekima usiiuze na-usiiuze nunua kweli
[H0998](#) [H4148](#) [H2451](#) [H4376](#) [H0408](#) [H7069](#) [H0571](#)

Nunua kweli wala usiiuze, pata hekima, adabu na ufahamu.

24 אָבִי (אִיגִיל) זָרִיק יוֹלָד (יִוִּילָד) וְיִוִּילָד (na-azaaye) [na-azaaye] mwenye-haki baba-wa (atafurahi) [atafurahi] (furaha) [furaha]
[H3205](#) [H3205](#) [H6662](#) [H0001](#) [H1523](#) [H1523](#) [H1523](#) [H1523](#)

קָחַם וְיִשְׁמַח-] (יִשְׁמַח-) בּוֹ: kwake (atafurahia) [atafurahia] mwenye-hekima
[H8055](#) [H8055](#) [H8055](#) [H2450](#)

Baba wa mwenye haki ana furaha kubwa, naye aliye na mwana mwenye hekima humfurahia.

25 יִשְׁמַח- אָבִיךָ וְאִמָּךְ וְתִגַּל na-atafurahi na-mama-yako baba-yako atafurahi
[H3205](#) [H1523](#) [H0517](#) [H0001](#) [H8055](#)

Baba yako na mama yako na wafurahi, mama aliyekuzaa na ashangilie!

26 תִּנֶּה- בְּנֵי לִבְךָ לִי וְעֵינֶיךָ דְרָכֵי תִרְצֶנָה: (תִּצְרָנָה): (yachunguze) [yachunguze] njia-zangu na-macho-yako mimi moyo-wako mwanangu nipe
[H5341](#) [H7521](#) [H1870](#) [H5414](#)

Mwanangu, nipe moyo wako, macho yako na yafuate njia zangu,

27 כִּי- שׁוֹחָה עֵמְקָה זֹנָה וּבָאָר זָרָה נְכַרְיָה: mwanamke-mgeni chembamba na-kisima-chembamba kahaba refu shimo kwa-sababu
[H5237](#) [H0875](#) [H2181](#) [H6013](#) [H7745](#)

kwa maana kahaba ni shimo refu na mwanamke mpotovu ni kisima chembamba.

28 אָף- הִיא כְּחַתָּה תֹּאֲרֵב וּבֹנִיִּים בְּאָדָם תוֹסֵף: huongeza miongoni-mwa-watu na-wasaliti huvizia kama-mwizi yeye pia
[H3254](#) [H0120](#) [H0898](#) [H0693](#) [H2863](#) [H1931](#) [H0637](#)

Kama mnyang'anyi, hungojea akivizia, naye huzidisha wasio waaminifu miongoni mwa wanaume.

29 לְמִי אֵוִי לְמִי אָבוֹי לְמִי אִמְדוֹנִים] אִמְדוֹנִים (מַבִּישָׁנו) לְמִי קְוָ-נָנִי לְמִי קְוָ-נָנִי huzuni kwa-nani ole kwa-nani
[H4310](#) [H4066](#) [H4066](#) [H4310](#) [H0017](#) [H4310](#) [H0188](#) [H4310](#)

שִׁיחַ לְמִי מַיֵּרָה בִּרְעִים חָנָם לְמִי חֶכְלֹת עֵינַיִם: macho wekundu-wa kwa-nani bure majeraha kwa-nani malalamiko
[H2448](#) [H4310](#) [H2600](#) [H6482](#) [H4310](#) [H7879](#)

Ni nani mwenye ole? Ni nani mwenye huzuni? Ni nani mwenye ugomvi? Ni nani mwenye malalamiko? Ni nani aliye na majeraha yasiyo na sababu? Ni nani mwenye macho mekundu?

30 לְמַאֲחָרִים עַל- הַיָּוִן לְבָאִים לְחַקֵּר מְמֻסָּד: divai juu-ya kwa-wanaokawia divai
[H4469](#) [H2713](#) [H0935](#) [H3196](#) [H0309](#)

Ni hao wakaao sana kwenye mvinyo, hao waendao kuonja mabakuli ya mvinyo uliochanganywa.

(כִּכּוֹמֵס) (kikombe) H3563	[בכיס] [kioo] H3599	יָתֵן inatolea H5414	כִּי- wakati	יִתְאַדָּם inakuwa-nyekundu H0119	כִּי wakati	וַיֵּן divai H3196	תָּרָא usitazame H7200	אֶל- usitazame H0408	31
					בְּמִישָׁרִים: laini H4339	יִתְהַלֵּךְ inashuka H1980	עֵינֹו rangi-yake		

Usiukodolee macho mvinyo wakati ukiwa mwekundu, wakati unapometameta kwenye bilauri, wakati ushukapo taratibu!

יִפְרֹשׁ: huuma	וְכַצְפֵּעֵנִי na-kama-nyoka-wa-sumu	יִשָּׂף huuma	כְּנַחֵשׁ kama-nyoka H5175	אַחֲרֵיתוֹ mwishoni H0319	32
--------------------	---	------------------	--	---	----

Mwishowe huuma kama nyoka na kutia sumu yake kama nyoka mwenye sumu.

תְּהַפְּכוֹת: upotovu H8419	יִדְבֹר utasema H1696	וְלִבְךָ na-moyo-wako	זְרוֹת vitu-vya-ajabu	יֵרָאֵו yataona H7200	עֵינֵיךָ macho-yako	33
---	---	--------------------------	--------------------------	---	------------------------	----

Macho yako yataona mambo mageni na moyo wako kuwazia mambo yaliyopotoka.

חֶבְלֵי: mlingoti H2260	בְּרֵאשׁ juu-ya	וְכַשְׁבֵּי na-kama-mtu-aliyelalala H7901	יָם bahari	בְּלִבֵּי- katikati-ya	כַּשְׁבֵּי kama-mtu-aliyelalala H7901	וְהָיִיתָ na-utakuwa H1961	34
---	--------------------	---	---------------	---------------------------	---	--	----

Utakuwa kama alalaye katikati ya bahari, alalaye juu ya kamba ya merikebu.

אָקִיץ nitaamka H6974	מֵתִי lini H4970	יִדְעֵתִי sikujua H3045	בַּל- lakini-sikujua H1077	הַלְמוּנִי walinichapa H1986	חֲלִיתִי sikumia	בַּל- lakini-sikumia H1077	הַכּוּנִי walinipiga H5221	35
					עוֹד: tena H5750	אַבְקָשׁנִי kuitafuta H1245	אוֹסִיף nitaendelea H3254	

Utasema, "Wamenipiga lakini sikumia! Wamenichapa, lakini sisikii! Nitaamka lini ili nikanywe tena?"